

tivâ proprietum verbalium, ut adnotavimus in nostra Hebraïspana Grammatica, lib. 2. cap. 10. num. 72. & aliorum, à voce *λαέλ*, *Aiel* formatur. *Iael*, id est, cerva caprina, sive sylvestris dama, seu capra nemorosa, Hispanè *Gamo*, o *Gama*: quam Dardani, sive Samothraci appellant *Rotam*, teste Varrone lib. 2. cap. 1. Hinc *Iabel*, sive *Iael*, celebris herois, suo nomine, quâ dama, capra, sive *rota* expectans Dominum, mirificè adumbrat *Mariam* in sua expectatione, in qua desiderio desiderabat nobis præstare divinum hinnulum Christum, & ipsum juxta tonitru cœlestis verbum feliciter quamcūtius parere. Si enim tonitru strepitu sylvestris caprea aut cerva citius parit foetum, *Maria* mystica est cerva, caprea & *rota*, in qua insonuit supremi tonitru vox, juxta illud Psaltis: *Vox tonitru tui in rota*, ut canit *psalm. 76. vers. 19.* sive dicas *rotam* illam, damulam, sive usitatum volubile rotæ corpus. Nam *Maria* prægnans, & expectans partum, mysteriosè nimis, spiritualis est *rota*. Adest nostrar Minorata lib. 1. super Missus est, cap. 17. ita fatus: *Ideoque jure mirabitur Ezechiel videns rotam in medio rotæ nam illa que in medio erat, infinita existit, cuius centrum est ubique, circumferentia vero nusquam*; tamē eam circumdat *Maria*: nō mireris, quia *Spiritus vita, Spiritus Dei, Spiritus-Sanctus erat in rotis istis*. En *Maria* rotæ est intra suam sacratissimam alvum recludens infinitam Divini rotam Verbi, ut celerius nostris propria desideriis occurat. In hujus rei argumentum perpendere oportet, ubi fuerit infinitæ rotæ Verbi annuntiatus adventus. *Lucet. vers. 6.* legitur: *Missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Galilee, cui nomen Nazareth, ad Virginem, &c.* Non solum notissimam Nazareth urbem commemorat Evangeligraphus, sed quasi necessariam pro Incarnationis evulgando mysterio provinciam refert *Galileam*, ut potè quæ suo nomine Hebraicè volubilis rotæ interpretatur, in qua erat *Maria* rotæ cōceptura altissimam divini rotam Verbi, ut in tot rotis ocyùs ad nos ipsa Dei rotæ

*Capra à
Dardani
rota nuncu-
patur.
Varro.*

psal. 76.

*Franc. Of-
fici.*

*Maria est
rota in cui-
jus medio
infinita de-
volvitur
divini rotæ
Verbi.*

Lucet. 1.

*Galilea
idem quod*

*verbum di-
vinum quo-*

descenderet per *Mariam* etiam *ro- modo super*
ta, in medio *rota* Galilææ di-
vinitus commorantem. Idcirco in
Maria Deus ipse tanquam *in Sole*,
qui rotæ effigiem repræsentat, suum
posuit tabernaculum ad conficien-
dum iter, atque ad nos descen-
sum.

*Subque tuis plantis & rota Solis Venantius
adest. :::*

*Luminibus rutilis lumen honore
rotans,*

ad *Mariam* pangebat Venantius
lib. 8. hymn. 5. In *Solis rota*, ut in
orbis citius descenderet rotam divi-
ni rotæ Verbi, suam posuit lecti-
cam & rhedam Dei Filius: immo
& æternus sic decrevit Pater, ut il-
lum precipitem aligerâ mitteret ad
ima rotæ Mariæ, ex Guillermo Ca-
stell. Sed & *Manna*, rosque ille cœ-
lestis, quia divini præfigurabat des-
censum Verbi, in *rota* formam re-
quiescebat in castris, *Exodi 16. versi-*

*Guilliel.
Cast.*

*13. ex Schrevelio sic dicente: Mane Valent.
erat strata roris rotæ in castra. Eli-
ce nunc ob *Mariæ* rotæ mysticæ de-
sideria Verbum divinum, tum in suo
descensu, tumque ad suum ortum
tot fuisse rotis usum, ut ocyùs nos
visitaret oriens ex alto. An ex alto
ventre *Mariæ* oriens, an ex alto pe-
tore Patris descendens in Virginis*

*Proverb. 15.
Ari. Monta-
Clarius.*

*alvum, visitavit nos Verbum super
rotis suis, (Proverbiorum 15. vers. 11.
ex Montano & Clario) veniens à
Patreluminum, ut in umbra nos se-
dentes mortis sic redimeret? Sanè è
Maria claustrum Virgineo sic Deus
velox ob suæ Matris desideria egredit-
tur, ut nos salvet, ut idem sit, &
quasi æquivocum, oriri ex alto pe-
tore Patris, ac egredi ex sacra Pa-
rentis alvo, nisi naturæ leges rotarum
cursum præpedirent ad ortum,
expectante *Maria*, quæ aligera rotæ,
& velocissima est cerva, ut quanto-
cūs nostra desideria satiet & com-
pletat.*

Nunc vero mysticæ nostræ rotæ
vocem (jam olim audivisti, vocem
suam emisisse cum impetu rotam,
Nahum cap. 3. vers. 2.) & divinæ
Amaltheæ gloriatur, in desiderio
pariendi, liceat audire, *Canticor. 8.*
vers. 14. *Euge dilecte mi, assimilare ca-
prea.* Ad fugam invitatis *Maria* filium,
ipsum ad nos celerius suo deside-
rio

*Nahum. 3.
Amaltheæ
capra cele-
bris, rotis
mariæ sapid
Myrholosi
Canticor.
cap. 8.*

rio advolare cogit. Quo sensu? Qua-
mente? An non qui fugit, tota sibi
possibili velocitate currens, ab eo
quo fugit loco elongatur, & procul,
in diffitumque locum satagit se con-
ferre? Fugitivus non propè sisti-
tur, sed velox fugam arripit, & ter-
ga vertit. Profectò à celeritate fu-
gientis protenus, *Maria* velocita-
tem Sponsi adventantis desumit; sic
enim Filium suum exoptat ad nos
appropinquare & adventare veloci-
ter, sicuti capra fugiens, præpès
quasi concito gradu evolat. Hunc
verbi fugere sensum loco Cantico-
rum dato indigitat verbum He-
breum *¶ Barach*, quod æqui-
vocum est ad fugere protenus, & ad
reverttere, festinare, aut in proxim-
um properare locum. Idcirco ini-
bi legit Syrus: Reverttere mi pa-
triae: & Bessonius transtulit, *Festina
mi charissime.* Utrumque reperi in
Plauto dicente in *Rudent. act. 4. scen.*
4. hæc: Remigio veloque quantum po-
tes *festina & fuge*: id est, naviga
illuc, aut hoc velociter. Itaque
Sponsæ sensus, prout Sponsum ex-
pectantis sic exponitur: *Veni, festina,
propera, accelerare dilecte mi, &
in tuo adventu, & ad homines des-
censu & ortu assimilare capreæ sa-
lienti in montes, & translienti col-
les; eo sensu & animo, quo te ali-
bi vociferans evocabam: Reverttere,
similis esto dilecte mi capreæ, hinnu-
loque cervorum, ut habetur Cantic.*

*Cantic. 2.
Robb. Se-
lomach.*

2. vers. 17. Itaque primum Cantico-
rum locum ex cap. 8. desumptum, Rab-
bi Selomach sic scholiat: *Fuge dilec-
te mi: redime nos, assimilare te ca-
preolo, maturans redemptionem.* Ma-
ria enim adhuc sui ventris benedi-
ctum fructum intra virginea reclu-
sum gemmas, quasi acerbum adhuc,
ad nos redimendum expectans, ac-
celerare maturitatem nostræ redem-
ptionis, visibiliter mundi lucem vi-
dendo, suis spiriis & desideriis
satagit demereris, mallens se perce-
leriter tanto orbata attendere bo-
no, quam quod tardè, cunctanter-
que Redemptor lucem in partu vi-
deat, & seriùs nos salvet, quam Dei
para præstolatur. Nunc rectè scisci-
beris, quamobrem *Maria* felici-
ter è cœlo grava, Dominum è
suo virgineo nasciturum claustro

R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

cum vocat, cum expectat, eum non
semel, sed bis capreæ similem in ad-
ventu & ortu sic efflagit, *Cantic.*
2. vers. 17. & *Cantic. 8. vers. 14.*
Meherclè Deipara præfatâ capreæ si-
multidine est usa, ut nos de suis
reddat desideriis certiores, utque
in suæ *Expectationis* festo, Eccle-
siæ voces, clamores, suspiria, pre-
ces, & orationes nimia celeritate
lucentur; & ipse hinnulus Divi-
nus, Deus carne jam indutus, & in
utero virginali reclusus, excitetur
velocius, citiusque ad exitum com-
moveatur & ortum, & quantocūs
alacer è latibulo egrediatur uteri
virginalis. Iuvat nos suis verbis Car-
inalis Hugo tom. 3. ad cap. 2. *Can-
ticor.* ubi sic fatur: *Itém capreæ de
suo latibulo latrabit canum com-
pellitur egredi: scilicet & Sponsus planeti-
bus, gemitis, rugitis, spiriis, ejulatis, & ululatis contemplati-
um & orantium compellitur exire
de suo latibulo.* Igitur ad planetus,
gemitus, rugitus, spiria, ejulatu-
, & ululatus, clamores, sive ora-
tiones, deprecationesque Ecclesiæ,
quæ in *Maria* *Expectationis* ad
Deum emituntur diebus. Deus
ipse in Deipara ventris latibulo
clausus egredi velociter compellitur.
Non enim in terris sacratus habuit
Latibulum Divina Majestas Dei,
quam *Maria* sacratissimum uterum.
Discute locum Job cap. 22. vers. 14. *Job c. 22.*
dicentis, *Nubes latibulum ejus. Vi-*
*de Hieronymum super Psalm. 17. terfuit Dei
vers. 12. ubi pro Incarnationis &
Nativitatis Christi mysterio *Mari-*
am & ejus mundissimam carnem
appellat Dei *latibulum* & sacratissi-
mum *tabernaculum*.*

*Christus
quare ab
sponsa bis
in Canticis
assimilatur
capreæ.*

*Hugo
Card.*

*Christus no-
stris clamo-
ribus com-
pellitur e-
gredi de*

*sua matris
latibulo, in
quo detinie-
tur.*

*Maria ven-
tus latibulum.
D. Hieron.*

268.

*Sed quibus affectibus, vocibus, &
clamoribus Ecclesiæ filii animarum
clamitent venatores, ut è ventris*

*sacratiissimi latibulo Deus absconditus
exeat, & saliat; ipsa Ecclesia
Santa in *Expectationis* *Maria* die-
bus edocet, suum exprimens deside-
rium unâ littera O, quæ in sua glo-
bosa & orbiculari figura rotam re-
præsentans, rotam in medio rotæ,
quippe Verbum Divinum in utero
clausum *Maria*, ad nos piè devolvit,
& quasi se ipsum rotare in terram
visibilem cogit, quem cogere nullus
alius ex mortalibus ad motum*

Ee 2

& adventum valet. Hunc suum anxiū desiderium in ultimis Adventus sacri diebus divinæ proximis Nativitatib Verbi, sancta Ecclesia majoribus septem antiphonis inchoantibus à prædicta litterarum omnium rota (in qua à principio usque ad finem totum se alphabētum rotat, ut infra patebit) ardenti expectorat affectu. Videſis de hoc Hugonem Cardinalem tom. 2. ſup. psalm. 38. ad vers. 8. Animi enim nostrum desiderium rei diu expectata, affuetum est exprimitur. O pronuntiatione & affectu: ut quā p̄dītā volubilitate & rotunditate litteræ, citius expleto noſtro desiderio, longa expectatio ſatietur. Quo intellexit pangebat Virgilii lib. 4. Eneid., num. 578. & 579.

*Adſis o, placidusque juves, & ſidera cœlo
Dextra feras.*

Et lib. 8. Eneid. num. 78.

*Adſis o tandem, & propius tua
numina firmes.*

Suppari desiderio etiam Silius canebat lib. 4.

*Adſis o, firmesque tua pater ali-
tis omen.*

Ore profano auscultasti, eventuri in expectatione ſubſidii Deorum, O litteræ optativa particula opem deprecar, quā ad Divini Verbi adventum desideratum à Patribus haud difficultè valent detorqueri. Hinc antiquorum Patrum omnium nomine Mariæ Deiparae proavus ſic psal. 114. vers. 4. conebat: *O Domine li-
bera animam meam.* Et psal. 117. vers. 25. ſic: *O Domine salvum me
fac. O Domine benè proſperare.* Omnium Patriarcharum nomine, eorumque proposito desiderio ſalutem in Christo venturam Rex deprecabatur Psaltes; ſed quā illuſtrissimus ac prætantissimus Vates prophetico pollebat ſpiritu, filiam ſuam prægnantem Mariam vel à longè conſpiciens: jam in expectationem ejus partus Solymæus Monarcha raptus, etiam corporeis oculis Christum à Virginio egredientem claſtro optabat jam videre. Armatus ſæpius pernoctans David pro recuperanda patria degebat in campis, cum Bethlehemiti laticis exambiens dul-

*Reta quadā
alphabēti,
et O littera.*

Hugo
Card.

Virgilii.

Idem.

Silius.
O littera
expectatio-
nis & deſi-
derii animi
indictum
ef.

Psal. 114.

Psal. 117.

cedinem, 1. Paralipomenon cap. 11. vers. 17. & 2. Reg. cap. 23. vers. 15. 1. Paralip.

proferebat: *O ſi quis daret mibi* ^{11.}

aquam de ciftena Bethlehem, que

eft in porta. Litteralem ſenſum ipſi-

met historiæ remittimus, & ad my-

ſticum pro Deipara gloria prope-

rate liceat. Aqua viva ſaliens in æ-

ternam vitam Christus Dominus

eft, & Verbum Patris humana de-

liteſcens in carne, & adhuc in

Maria ciftena, & ejus utero inclu-

ſum. Licet enim materialis ciftena

vivam hand includat aquam, ve-

rumtamen pluvialis, è coelo de-

cidentis aquæ receptaculum eft, ex

Ulpiano lib. 42. Digest. de fonte de-

duc. lege unica: myſtica verò ciftena

Deipara Verbo Divino ſecta, &

vivam aquam, & Justi, Sancti-

que sanctorum pluviam ſua ſacra

recludebat in alvo. Hanc igitur vi-

vam de cœlis aquam ſpiritu pro-

phetico expectans David, & Ma-

riam partui proximam oculis ſpiri-

tus iam attendens, inquiebat: *O ſi*

quiſ daret mihi aquam de ciftena

Bethlehem, que eft in porta! Auf-

culta Archiepiscopum Constanti-

nopolitanum Sophronium orat. in

Christi natalitia, §. An non, cuius

, hæc ſunt verba: *Aqua autem,*

, quam myſtice expetebat David,

, & viva erat, & omnes qui ex ea

, bibebant, divina virtute vivos

, efficiebat. *Si ſires donum Dei, aie-*

, *Christus, &c.* Ciftena hæc ſacra

Ciftena a-

que viva,

pluvia-

lis Maria

et pluvia-

lis Maria

et pluvia-